

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strelnătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 20.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiu, în 5 Martiu.

Sunt acum 6 ani de zile, decând s'a adus legea pentru școlile medii în forma ei cunoscută.

Nu a fost vorba nici de mai mult, nici de mai puțin, decât a pune gimnasiile confesiunilor sub un feliu de tutorat al guvernului și al organelor lui și acesta s'a și ajuns, căci ce nu se poate ați.

Dar omenii nu sunt în clar, că ôre rezultatele dobândite sunt ele de natură a mulțami aspirațiunile șovinismului și spre acest scop s'a convocat și o conferință a tuturor comisariilor dela esamenele de maturitate, ca ei să dea mai de aproape înformațiuni că cum stăm și ce ni ar fi de a se mai obli.

În locul prim este vorbă tot de limba statului.

Tôte pot fi cum a dat Ddeu, pôte să se neglige ori-ce studiu, pôte să fie dată limba germană uitărei, contra cunoscutei ordonanțe a ministrului de culte a contelui Albin Csáky, pot fi tractate mai mult limba elenă, și studiile reale, tôte aceste au valoare secundară în studiiile celor ce conduc ați destinele instrucțiunii publice.

Direcțiunile gimnasiale vor să îngrijescă ca pe lângă fie care gimnasiu să se procure o bibliotecă curat numai cu cărți unguresci, acele trebuie cetite și rescetite, învățate din buche în doscă ba trebuie și ținut cont, că cutare elev câte cărți a cetit, și câte ar mai avé de cetit, ca se dea apoi om în lege și scriptură. Aceste vor urmă de bună sémă după cunoscutul rezultat enunțat și e vai de corporațiunile, ce susțin școle și nu se vor îngrijí ca să satisfacă celui mai înalt postulat pedagogic!

Nu ne-am legănat nici odată în iluziuni, în ce privește acesta tendință de a face totul pentru limba magiară în sistemul celorlalte obiecte de învățământ. Cunoșcem sistemul, cunoșcem omenii, scim, că toți sunt ca unul pentru acesta formulă în vestiarea învățământului.

Numai pe cât s'au desamăgit cu limba magiară în școlile populare, pe atât de încordată este tótă atențiunea asupra școlilor medii, căci se pot nimici cu o trăsura de péné, se pot inchide.

În chipul acesta aședămintele nōstre culturale, gimnasiile ridicate din sudorea nōstră și a fundatorilor nōstri pot deveni nisce instituțiuni nemulțamitoare pentru noi, pot deveni nisce aședăminte, în cari nu se cultivă graiul cel dulce românesc, nici sciințele pregătitoare pentru universitate și pentru viață, căci omenii tineri lesne pot rătăci, lesne pot să-și uite de datorințele ce le au față de némul lor și de biserica, care i a crescut.

Periculul este deci pe întregă linia și numai Ddeu bunul să ne scape de el și de urmările triste legate de aceste procederi — pôte fără păreche în anele statelor culturale din Europa.

Și ca să se completeze cupa amărăciunilor, ne vom tređi în o bună diminueță și cu legea obligătoare pentru înființarea asilelor de copii tot cu limba de propunere magiară, și când aceste tôte vor fi fapte complinite, puse în pracsă, atunci confesiunile, umbra de autonomie ce o mai au astăzi și influința ce o mai eserciază asupra școlilor în cele administrative, o pot cedá bucureș în sfacerii, căci nu le va folosi nimica o ingerință în afacerile administrative, când cele esențiale, învățământul propriu și progresul legat de el sunt în mâni străine și cu alte scopuri.

Lucrurile însă până acolo nu se vor desvôlta. Corporațiunile nōstre bisericesci nu pot și nu li ertat a lăsă ca să ni se nimicescă, ce avem mai scump, școlile.

Până ați nu a contestat nici un om cu mintea la loc drept de cetățen onorabil un om, chiar și când el nu ar fi sciut limba magiară și în viitor încă credem, că nu il va puté contestă.

Amplouații aplicați de stat vor învăț unguresce, vor învăț și preoții, căci și ei au lipsă de ea, vor învăț și învățatorii, căci fără de ea nu pot fi aplicați de atari, dar nu ne putem invoí nici odată ca în contul culturii generale să se învețe limba magiară în aședămintele nōstre culturale.

Administrațiunea de stat.

(Urmare)

Deore-ce naționalitățile nu pot fi satisfăcute, nu sunt cunoscute nici aspirațiunile teritoriale, cărora s'a dat espresiune în programe pe față.

Am însă convingere nestrămutată, că dacă se observa direcțiunea, care a dat nascere legii pentru naționalități din 1868; și dacă aceea lege nu eră consecuent delăturată și eludată, atunci la partea preponderantă din conducătorii naționalităților de mult ar fi pot rădăci și am stă cu totul altcum, ca cum durere stăm în aceste momente.

Ar mai fi trebuit natural, ca autonomia comitatensă să nu trecă prin aceea resortă centralisătoare, prin care s'a trecut de 2 decenii încóce, denaturându-o și falsificându-o. O autonomie în puterea cuvântului ar fi ajuns de bună sémă la acel efect ca naționalitățile să cunoșcă valórea duplă pentru ele a acestei instituțiuni, și să se convingă, că ma-

giarii sunt gata a le dá ce zace în puterea lor, și se pôte dá fără periclitarea unității inevitabile a statului. Atunci în peptul naționalistului s'ar fi desvôltat în adevăr simțul, că el nu este numai sêrb sau aradan, bihoréen sau satmărén, atunci ar fi ajuns mai des în atingere cu magiarii, s'ar fi desvôltat între ei referințe mai intime, și acestea ar fi produs o puternică diversiune atât gravitațiunei în afară, cât și diferitelor aspirațiuni teritoriale, ar fi descepat simțul casnic, și cugetarea, că totuși ar fi descepat să se descompună acesta țetăr, în care omul se pôte bucura de asemenea drepturi scumpe și de asemenea referințe sociale. Însé chiar și așa, cum am fost, nu se pôte negă, că vieța comitatensă a eserciat bună influință, ca naționalitățile să nu fie și mai tare înstrăinate; pentru cei de altă limbă este lucru de mare valóre, că prin alegeri ajung la oficii și din copii lor, la cari poporul se pôte adresă cu încredere, căci îi pôte spune necasurile sale, îi pôte pricepe hotăriri și sfaturile; are mare valóre aceea, că naționalitățile au ocasiune, să vorbească adunări și în comisiuni în loca lor, și pôte validă capacitatea și esperiențele, și atunci se pôte simți egal îndreptătit cu toți cetățenii. Ar cadé însă și din acesta, căci în comitat regesc-unguresc, în societatea amplouaților denumiți nu va avé plăcere se țină dicțiuni nici ungurul, nici sêrbul, nici românul, și atunci cu atâta mai vort vor fi împinși în jurul afacerilor naționale și confesionale, o activitate, care pe deplin este îndreptătită și laudabilă între tôte împregiurările, dar care dacă e dusă în extrem, desvôltă unilateralitate și particularism periculos.

De aceea ar trebui luate asemenea măsuri, ca buna influință, pe care sistemul comitatens o esercia asupra referințelor naționale, să fie simțită tot în mai mare măsură; trebuie restituit cercul mai mare de activitate al congregațiunilor comitatense și trebuie pusă în pactică, realizată autonomia. Ce pôte strică unității statului împregiurarea, că în unele sau dóră în mai multe comitate va resună sala adunărilor de dicțiuni românesce și slovacă? Tocmai așa de mică stricăciune pôte causă acesta, după cum ar puté simți, dacă pretorii vor scrie la comune în tôte limbile, sau vor vorbi cu partidele în limba română sau slovacă.

Se provóca în mod măestrit și fără nici o causă binecuvântată multe și mărunte „casus belli” naționale. Avem esperiențe, că dacă afară în provincie lăsăm pe omenii de capul lor, în privința aplanărilor diferențelor pinte naționalități nu lipsese nici tactul nici considerațiunea reciprocă, și influința

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istoriă.

Pilde filosofesti de pre limba cea próstă grecescă talmăcesc românesce.

(Urmare.)

536. La sfêșitul vieții sale grijaste-te de lucrurile, ce la începutul ei nu le ai băgat în sémă.

537. Cade-se să te întemeezi mai mult pre făgăduințele omenilor celor de trebă, decât pe datele platnicilor celor rēi.

538. Sluga, ce îndemnă pre domnul seu să nu se ție de cuvânt, face o rēutate și o hiclesugire.

539. Dreptatea pricinuesce mai mult bine decât ostirele cele mari, și ocrotimese mai cu țarie, decât ne-ar ocroti cetății cele mai mari.

540. Pretenii, ce cercă numai folosul lor, sunt ca câinii cei rēi, cari alt nu pochtesc, fără numai să fie pururea împregiurul unei mese.

541. Nu te aduna adese cu ceia ce nu cunosc iscusința ta.

542. Cinstea și cucernicia sunt legătura prietășugului.

543. Pe mânie trebuie să o îmbléndescă cum-petarea, ér nu iuțimea, de vreme ce ca să stingi un

foc mare, mai bine este să arunce apă decât foc, că focul îl creșce mai mult.

544. Cinci lucruri sunt mai nefolositoare în lume: o făclie aprinsă în amiațădi; o față frumoasă înaintea unui orb; o plóie mare într'o pustietate, sau pre un câmp neroditoriu; o masă bogată înaintea unor omeni sătui, și adevêrul ce cu meștersugul învățaturii se grăesce înaintea unui neînvețat.

545. Omul se face de cinste și vrednic de cucernicie, depărându-se de înșelăciuni și de amăgitori.

546. Patru lucruri veselesc ochii mai ales: un câmp împodobit cu flori, o apă curgătoare, un vin neamestecat, și venirea prietenilor.

547. Meștersugurile și învățaturile cele frumoșe fără a te slují cu ele, sunt ca fagorul fără de miere și ca cuvântul, ce nu isprăvesce nimica, și ca un copaciu fără de ramuri, ce nu este alta, fără numai de foc.

548. Să nu petreci împreună cu omul neînvețat, ce socotesce cumcă este prea învețat.

549. Nu te lăsa de a graí adevêrul, măcar de și este uricios.

550. Mulțimea străinilor la masa ta este blagoslovirea casii tale.

551. Cinci lucruri sunt nefolositoare, când nu sunt însoțite cu alte cinci: cuvântul fără de ispravă, bogățiile fără chivernisělă, sciința fără năravuri bune, milostenia fără gând bun, și viața fără sănătate.

552. De vei vrea să nu-ți afe vrășmașul teu taina, nu o arăta la prietenul teu.

553. Scumpetea și pochta și iubirea de sine sunt trei lucruri, carele scurtéză viața.

554. Cel de bun ném de va trăi fără vre-o dregătorie, nu se cade să se pună în numărul celor vii.

555. De vrei să trăiesci fără de turburare în dregătoria ta, fă lucruri vrednice de obrazul teu.

556. Când cei supuși pat strêmbătate de slugile domnesci, și nu pot să dea scire domnului lor, împedându-i puterea cea mare a boierilor, norocul acelor este asemenea unui om, ce i se supără de sete, și apropiindu-se de riul Nilului să se pochtă, care avea ca se ia apă.

557. Numai mormântul pôte să biruescă pe pochta.

558. Este mai bine să mori de fôme, decât să iai pita sêracilor.

559. Bucatele sunt hrana trupului, ér voróvele cele bune sunt hrana sufletului.

560. Cei ce fac lucrurile cele mai necuvióse sunt în ôre care chip mai suferiți, decât când ar fi un sêrac trufaș.

(Va urmă.)

străină agitază, corespondențele din țiare fac din țințariu armăsariu, dorința unora de a se face cunoscuți, că prin mirosirea pericolului național se se in-sinue publicului sau în sus în grația guvernului.

Natura arțăgă, care atât de mult se manifes-tază în luptă pentru limbă în Bohemia, la noi nu se pôte observă. Și apoi dacă e vorba să fie frecări din cauza limbei, nu este ore mai cu scop, ca să le plătim cu bani măsurați, să le localisăm în comitate și să nu purtăm luptă însemnată în întreaga țară?

Jurnalele sbără scandal, dacă în adunările bi-sericeii evanghelice vre-un om vorbește în limba slo-vacă. Pentru-ce ore să nu vorbească cineva în limba acésta, dacă în ea mai bine își pôte exprima aceea-ce voesc? Tréba lui este dacă l pricepe sau nu adu-narea, și dacă va observă, că nu-l pricep ómenii se va sătură de a mai vorbi în limba slovacă. Dacă scopul celuia ce sbiără scandal este, ca în adevăr să nu se mai vorbească în limba slovacă, și nu acela ca să se producă ca mare uncur, atunci mai bine face, dacă tace, și nu provcă el pe slovaci la vorbă. O mare parte a reformatilor evanghelici constă din slovaci, și trebuie să ne bucurăm, că legătura auto-nomă îi aduce în atingere cu ungurii, și există un lucru, pentru-care atât ungurii cât și slovacii au ace-leași simțeminte căldurose, acésta are mai mare efect mai mult folos trage din el națiunea, ca dacă ar suc-cede realizarea acelei tendențe căreia s'a dat și óre-care expresiune de tot pe față, ca adevă prin nimi-cirea autonomiei se nu se mai pótă alege slovacii nici de învățatori nici de preoți. Prin ce voesc se o realizeze acésta? Dóră prin aceea, că un ministru de culte adorator al primatului va denumi pretutin-denea învățatori și preoți evanghelici, în diecesele de peste Dunăre, sau dóră în tóte bisericile reformate, căci între protestanți și protestanți nu se pôte face deosebire? (Va urmă)

Revista politică.

Duminea trecută la 11 óre a depus noul ca-binet jurământul înainte Maj. Sale monarchului, ținându-se mai înainte un consiliu de ministri sub conducerea contelui Szapáry, ér Luni noul cabinet s'a prezentat în camera deputaților și în casa mag-naților.

Deodată cu repășirea contelui Teleky și a dat demisiunea și secretariul de stat Tibád și astfel în afară de ministrul iustitiei D. Szilágyi în noul mini-steriu nu se află bărbați ai reformelor.

E caracteristică scena provocată, când dl Tisza a anunțat dietei retragerea sa. Postul ministru pre-ședinte a accentuat, că numai legea incolatului, ca-rea a provocat diferențe de păreri în sinul cabine-tului, este motivul retragerii sale.

Opoziția și special stanga extremă a aflat de oportunitate și dl Tisza și o ultimă lovitură. Bě-trânul Irányi într'o vorbire lungă, intreruptă de protestările drepte și de aplausele stângei, făcù istoricul domniei lui Tisza cu colori de tot negre. Nici un pas nu s'a dezvoltat parlamentarismul sub densus, constituțiunea a suferit mult, căci politica, ce o a făcut a fost o politică de corteș. Încât pri-vesce legea incolatului, conducătorii opoziției a declarat, că partida sa ține și mai departe la prin-cipiele din trecut și că va susține la pretensiunile ei din tóte puterile.

Foile guvernamentale din Ungaria consacră ar-ticoli lungi cu privire la activitatea dlui Tisza, acésta o fac și foile austriace, cari i-au apărât și mai înainte pozițiune.

Foile opoziționale se încercă a reduce tótă ac-tivitatea dlui Tisza la o ruină financiară a statului, carea și era să se întemple și la centralizarea pu-terei statului în mâna sa pentru a puté ocărnuți ca un Joe din înălțime până la sfârșitul vieții sale.

Partea cea mai mare a presei străine accentu-ază, că demisionarea dlui Tisza nu are nici o in-fluință asupra relațiilor externe, ci mai mult se pôte simți acésta în politica afacerilor interne. În spe-cial foile ruse sunt de păreri, că actualul cabinet nu va mai întreprinde gónă asupra popórelor sla-vice din statul ungar, ca și cabinetul trecut.

În parlamentul vienes a fost la dezbateri pro-iectul pentru al doilea provisor bugetar pe lunile Aprile și Maiu ale anului trecut. Și acum s'a in-cins la acest proiect o dezbateri politică, ca deosebire numai, că acum opozițiunea nu s'a ridicat din drépta ei din stanga. Cu deosebire nemulță-tămiiți au fost cehii tineri și conducătorii lor au fă-cut o aspră critică guvernului Taaffe.

În Franția s'a provocat éráși o crisă ministe-rială. Ministrul de externe a răspuns în senat la o interpelare cu privire la convenția turco-francesă, declarând, că contractul din vigóre cu clausula tra-tamentului națiunii celei mai favorisate, va rămâne în vigóre până la expirarea tuturor celorlalte con-venții. Acésta declarare n'a mulțămnit pe toți, de aceea mulți au protestat. Ministrul președinte Ti-rard a cerut trecerea la ordinea zilei, dar cererea

sa a fost respinsă și a rămas cu o mică majoritate, îndrumând senatul pe guvern să stabilească cu Tur-cia un „modus vivendi“ până la expirarea tuturor tractatelor comerciale ale Franției.

În urma acestui vot de blam Tirard și a depus demisiunea în mâinile președintelui republicei Car-not. Demisiunea a fost primită și cu formarea ca-binetului s'a incredințat Freycinet.

E caracteristic, că acest vot de blam l'a pri-mit guvernul numai după câte-va zile, când mini-strul de externe Spuller, punând cestiunea de cabi-net cu privire la congresul internațional, a intrunit aprópe unanimitatea camerei.

Congresul din Berlin s'a deschis Sâmbătă. Șe-dințele vor ține vre o 14 zile. Limba e cea fran-cesă. Franția e reprezentată prin cinci delegați specialiști.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român“

Făgăraș 1 Martiu 1890. Onorată redacțiune Reuniunea femeilor române gr. or. din Făgăraș și jur și-a ținut, duminică 25 Februar a. c. v. adunarea generală din ést an în scóla rom. gr. or. din Făgăraș.

Acésta reuniune din modestie, sau din alte mo-tive, lucră în tăcere, dar lucră cu multă precauțiune. De acésta mult trebuie să ne bucurăm, căci prosperarea acestei reuniuni, este adenc tăietóre în interesele poporului român din Făgăraș și jur și în prima linie aste de mare interes pentru scóla rom. gr. or. din Făgăraș.

Vom vedé, mai la vale pentru ce.

Ședința acestei adunări generale, s'a deschis, prin o cuvântare acomodată, de d na Maria Aiser, președinta reuniunii, care a fost aclamată cu urări de „să trăească“.

La ordinea zilei a urmat raportul comitetului despre activitatea din anul trecut, cetit de secreta-riul reuniunii, dl Mateiu Bârsan, căpitan ces.reg. în pesiune și apoi rațiociniul anului 1889.

Din acest rațiociniu este evident, că reuniunea dispune de un capital de 2720 fl. 65 cr. v. a. cari, parte sunt dați cu interese la privați, parte depuși spre fructificare la institutul „Furnica“.

Pentru censurarea acestui rațiociniu s'a ales o comisiune în persónele dómnelor: Maria Cipu, Aneta Stoica de Vist, Victoria Aron și a d lor: N. Aron și N. Clonța, care retrégându-se a censurat rațioci-niul și venind în ședința a raportat adunării gene-rale, că rațiociniul s'a aflat în ordine.

Ca exemplu cu câtă sfințenie și precauțiune economiséză dómnele fondul reuniunii, servescă ob-servarea, făcută în trecăt, că spesele pro a. 1889 a fost numai de 90 cr. v. a

Nu mai amintesc dezbateri asupra altor obiecte privitoare la ajungerea scopului reuniunii, ci cu voia d-vóstre, d le redactor, me mărginesc a aminti ceva, despre însemnătatea acestei reuniuni pentru românii din Făgăraș și jur.

În titula reuniunii ocură cuvântul „gr. or.“ Cuvântul acesta, nóuă ca români, ortodocsi ne este scump și ne mândrește, dar aplicarea lui în titula reuniunii se nu se impute femeilor române gr. or. cu fanaticism religios. Nici decât nu!

Bălaurul confesionalismului, care dór în nici un ținut nu e așa teribil, ca aici, care róde la rá-dăcina prosperării și înaintării olteanului, care face imposibilă ori ce solidaritate aici la noi, nutrește pasiunile și împăenginează ochii olteanului, de nu vede, că el pe el să nimicesce, nu vede prăpastia în care l împing străinii, cari cunoscându-i slăbiciunea acésta, la tóte ocasiunile potrivite, trag folos din ea — bă-laurul confesionalismului, dic, și-a vërit còda inve-ninată și la înființarea acestei reuniuni, încât s'a format două re uniuni de femei în Făgăraș.

Dar românilor cazul acesta și din tóte pôte singur acesta, nu le-a fost spre rău. Acésta întem-plare aduce cu sine, că reuniunea, devine mai cu-rând în posesiunea scopului ce l urmărește, ajunge mai curând a fi folositoare poporului român.

Statutele reuniunii în § ul 18 dispune, că atunci când fondul reuniunii va ajunge cifra de 5 mii fl. suma aceasta să se administreze bisericeii gr. or. din Făgăraș, respective, cu a treia parte din interese să se sistemizeze un nou post de învățatoriu, eventual învățătorésă la scóla gr. or. din Făgăraș.

Șiua când fondul reuniunii va ajunge acésta cifră, nu e departe. Ér ordinea și scrupulositatea cu care să administrează fondul, precum și prospec-tele neindoelnice ce se deschid reuniunii, în viitorul cel mai apropiat, prin înmulțirea membrilor, încă cu multe dómne de ponderositate socială, ne ga-rantéză și acceleréză sosirea zilei mult dorite și de însemnătate pentru cauza românismului din jurul Făgărașului.

Căci cu durere trebuie să constatăm, că dela gurile Turnu-roșului pe sub pólele Carpaților și pe

malul Oltului, până aprópe sub Tâmpa — teritoriu mare cu poporațiune curat românescă — noi români n'avem (afară de câte va scóle grănițáresci, cari deja sunt aprópe ca proscrise) decât numai două scóle capitale; ér copii oltenilor, bășbăe cu sutele prin scólele stré-ine și maghiare din Făgăraș și noi stăm neputincioși în fața acestui trist și rușinos adevăr.

Las, că oltenii sunt constrinși a cedá succesiv în toți rami vieții publice moloch-ului jidano-maghiar, care a menopolisat totul în scopul utopiei maghia-nisárei, dar, că și pe terenul scolar cedăm, acésta nu o putem atribuí „împrejurárilor.“ Este vina nóstră, căci nu ne scim încálđi pentru scóla, pentru ideile și lucrurile, cari mai neted le ajungem, și cari ne pot folosi, dacă nu însutit mai mult, cel puțin tot atât ca și un post de notariu ori „solgă-biráu“ ocupat prin compromisuri, cu un român, care, în urma urmelor terorizat de șoviniști, pe lângă tótă bunăvoința, nu pôte face cine scii ce isprave.

Asupra scólei să ne întórcem privirile calde și doiose, căci unde este o scóla cu învățatori harnici, priveghiată de superiori cu rigurositate părintescă, acolo este o sentinellă tréză și vitéză, un mur chi-nezic de apărare.

Étă pentru-ce, în împrejurările nóstre de aici, trebuie să dăm o așa însemnătate reuniunii femeilor gr. or. din Făgăraș și jur, care cu perseveranță și diligență, adună jertfe, cari cu marinositate le va presta scólei gr. or. din Făgăraș.

Să dorim deci din tot sufletul și din tótă vir-tutea, că acésta reuniune să prospereze, să dorim, ca tóte femeile române din „Țara oltului“, fără deosebire de rang și pozițiune să intre în șirurile no-bile ale acestei corporațiuni și sprijinite de tótă su-flarea românescă de aici, să lucre din tóte puterile la ajungerea scopului sfânt și sublim.

ÉR dómnei președintă, urându-i tărie și zel, o rugăm, că blândețele, tactul și interesul ce l'a arătat până acum, să-l presteze și potenzeze și pe viitoriu reuniunii în fruntea căruia stă. I. B.

Varietăți.

* (Dela Curte). După aplanarea crizei minis-teriale și depunerea jurământului întreaga Curte a plecat din Budapesta. Maj Sa împăretésa-regina împreună cu archiducesa Maria Valeria au călătorit preste Viena la Wiesbaden. În călătorie au fost în soțițe și de archiducele Salvator.

— Sâmbătă în 15 l. c. Maj. Sa monarchul a primit pe dl Tisza în audiență de adio.

* (Instalarea de comite.) Instalarea co-mitetului bar. C. Bornemisza din comit. Solnoc Dobăca s'a făcut la 12 l. c. în Deeș. Noul comite, precum se scrie a promis că va luptá din răspúteri pentru ideea magiarismului și va nimici pe cei-ce vor căută a se opune nisuințelor sale.

* (Cas de mórte.) Eri s'au petrecut la mor-mént rămășițele pământesci ale fostului jude regesc Ioan Macsim. Conductul funebral a fost imposant, căci iubirea ce-l caracteriza pe decedatul până era în viață, a intrunit și la despărțirea sa pe aprópe toți amicii și cunoscuții. O mulțime de comune dim-pregiur au fost reprezentate și în special au luat parte Sălistea, comuna pentru a cărei înaintare de-functul a lucrat neobosit, luând inițiativa tuturor actelor folositoare. Însemnăm pe scurt, că corpul pom-pierilor din numita comună și a luat rămas bun dela inițiatorul ei, petrecându l în corpore la mormént, cu stégul și în uniformă.

Din partea familiei ni s'a trimis următorul anunț:

— Ioan Rujan Maxim, județ reg. ung. în pensiune, astăzi dimineță la 9 óre și-au dat nobilul sen suflet, după grele suferințe, în etate de 54 ani, în mâinile Creatorului.

Rămășițele pământesci ale scumpului defunct se vor înmorméntá din strada Rosmarinului Nr. 10, Luni 5/17 Martiu a. c. la 4 óre după améđi, în cimiteriul gr. or. din suburbiul Iosefin.

Sibiu, 3/15 Martiu, 1890.

Paraschiva Maxim născută Șerban, ca soțiă, Emilia, Elena, Ioan, Aurel, ca fii.

* (Procesul de presă al „Luminătoriu-lui“) În urma provocării prin procuratura reg. din Timișóra colaboratorul „Luminătorului“, dl Ioan V. Barciánu va plecă în 20 Martiu a. c. n. în in-chisórea de stat din Vác, unde va rămâne șase luni, conform sentinței de condamnare.

* (Academia română.) Academia română și a deschis Marța trecută sesiunea generală. În prima di sa dat cetire raportului general al secretariului și s'a împărțit programul activității.

* (3/15 Martiu.) Șiua de 3/15 Martiu s'a serbat de cătră junimea universitară magiară cu mare în-sufletire, tot astfel și de partidul independent și în diferite orașe ale provinciei. Kossuth a fost în tot locul apoteozat. Serbătórei i s'a mai adaus la însemnătate prin căderea dlui Tisza.

* (Defraudare.) O nouă defraudare s'a descoperit în Alba-regală. Cassariul societății de credit Mathias Crauss, după cercetările făcute, a mărturisit însuși, că a defraudat 40,000 fl. Crauss a și fost îndată arestat.

* (Răscumpărarea regaliilor.) După raportul prezentat de ministerul de finanțe, banii, ce compet proprietarilor, cari s'au însinuat până acum și s'au declarat de mulțămît se urcă la 30,000,000. Până acum se plătesc însă abia 8½ milioane florenți riguroși, toate înșinuarile și din 8000 abia s'au putut esamina 2000. Deocamdată dar sunt luate în considerare numai acele înșinuări, ce provin dela proprietari, al căror drept nu se mai poate trage la îndoială.

* (O regină milosă) În zilele trecute regina Bavariei eșise la preumblare cu trăsura. Deodată caii se opriră. Regina spăriată s'a dat jos din trăsura și mare-i fû mirarea, când înaintea cailor vădû pe o copilă zecând în pământ, aprôpe fără simțiri. Regina o ridică, o învâli cu o haină și o duse la cea mai de aprôpe casă, unde fetița își veni în ori. Când o întrebă regina a cui este și cum a ajuns în drum, fetița îi spuse că tatăl seu și un frate mai mic sunt greu bolnavi și că sunt foarte săraci. Medic nu și pot lua fiind că n'au cu ce l plăti. Ei n'au mâncat de câte-va zile și de acea a eșit ca să cerșescă vre-o bucătură. Mama ei a murit. Regina mișcată de vorbele copilei a luat dispozițiunea ca familia ei să nu mai ducă lipsă de nimica.

* (O nouă bancă românească.) Inteligența română din Dees, în asociere cu câți va români din Gherla și jur, au hotărât înființarea unui institut de credit — Dees, în scopul de a desvolta spiritul de căutare și păstrare mai ales la populațiunea din Solnoc-Dobru și a procura acesteia capitalele și creditele de lipsă la întreprinderile-i de totfelul. — Institutul va purta numirea „Someșana” institut de credit și economii, societate pe acțiuni, și se înființază pe timp nedeterminat. cu un capital de 50,000 floreni v. a. împărțit în 500 acțiuni de câte 100 fl. plătite întregi. Termenul pentru subscrierea acțiunilor s'a fixat pe 31 Martiu st. n. 1890. La subscrierea s'au dat se plăti 10% adică 10 fl. v. a. de fie-care acție. La 30 zile după adunarea constituantă apoi vor fi a se plăti 20%, adică 20 floreni din fie-care acție; ér restul se va răspunde în urma avisului direcțiunei adresat la persoana fie-cărui acționar și publicat și prin diarele destinate pentru publicările societății. Fondatorii nu și rezervă nici un drept, și așa adunarea constituantă va avea dreptul de a alege direcțiunea societății, — din contră răspund în solidum pentru banii ce se vor plăti în prețul acțiunilor, subscrise până ce i va absolvă dela această răspundere adunarea constituantă, în urma transpunerei din partea lor a banilor încasării la direcțiunea alegândă din partea aceleia. „Amic. Fam.”

* (Reuniunea higienică.) Reuniunea higienică a comitatului Sibiu arangază în decursul lunii lui Martiu în sala cea mare a comitatului (scintila morii Nr. 10) ținerea de prelegeri populare științifice, și anume Sâmbătă în 22 Martiu n. Dr. Conrad „Despre nervozitate în etatea prunciei” și Sâmbătă în 29 l. c. n. Dr. Süßmann „Despre curățirea orașelor”. Inceputul prelegerilor e la 5 ore p. m. Intrarea pentru membrii e liberă.

* (Descoperirea comorilor împăraților Bizanțului.) Sultanul auzise de mult vorbindu-se, că sunt ascunse prelungă sânta Sofia în Constantinopole comorile împăraților Bizanțului deci curând a numit o comisiune, care se caute și să le afle. Comisia s'a și transportat la s. Sofia, a cercat, dară n'a aflat nimic. A mai făcut ea cercetări și în câte va biserici și s'a dus în urmă la s. Irina. Aici observând zidurile mai de aprôpe a dat de o ușă de pără așa de bine ascunsă, încât nu mai fusese nici odată observată. Ea a deschis ușă cu mare greutate, apoi a dat de o scară în pământ și a ajuns într'o sală mare boltită cu pără: într'ensă erau înșirate lădi cu bani de aur, mese înșirate cu obiecte, precum: corône imperiale, sceptra, câte de infrumescute cu petrii prețioase, aparținând fostilor împărați ai Bizanțului. Ea a găsit și un copăcel de aur cu frunze de aur și cu păserele; păserele au nisce mecanisme, cari făceau odinioară să ciripescă, dar acum mecanismele acele nu funcționază. S'a găsit și un leu de aur în mărimea naturală cu botul pe labe; trebuie să fie unul din cei doi lei, cari erau pe cumele porții de onore ale palatului împăraților bizantini. Este de remarcă și o șea de aur și o armatură de ale împăraților Constantin Paleologul. Sultanul a vizitat sala comorilor. Acum comisiunea, președută de marele vizir, face inventariul tuturor obiectelor, cari au o valoare foarte mare.

* (Ca în America.) America întrece pe Europa bătrână în toate, în bine și rău. Acolo se fac toate cu vârf și îndesat. În Franța s'a ridicat turnul Eiffel înalt de 300 metri. Ca mâne americanii vor construi un turn până în cer, fără să se incurce limbile. Vor face expozițiuni universale de câte ori mai mari decât cea din Paris. Conștucesc case de cai 20 de cături. În Franța nu se ocărăsc ômenii ca babele, nici nu se iau la părănelă, spre a se împacă mai târziu la un păhar de vin. Acolo vorbește revolverul, până ce cade unul sau amândoi adversarii, părănuși de glônțe. Ba în America se duelază familii întregi. Așa nu de mult s'a întemplat următorul duel american în statul Kentuki și anume în orașul Knox. Un cetățen și logodnicul veni și insultă pe fată; fratele fetei îl provocă la duel. Nu trecu mult și veni tatăl logodnicului cu un cumnat al seu și făcură gălgăie grozavă. Amândoi fură provocați la duel de tatăl fetei și de un cumnat al ei. Duelul se făcu a două și în câmp, arma a fost pușca. Cei trei din o familie și trei din alta se luară în rând față în față. Intiseră puștile și se luară la ochi. Se auziră șase detunături de odată și trei ômeni cădură, toți dintr'un rând, adică tatăl, fratele și cumnatul fetei. Ceilalți trei își luară puștile la umăr și plecară frumusețea acasă, par'că ar fi fost la vânătore de prepelețe. Cei trei împușcați au fost luați de nisce trecători și transportați la casele lor.

* (Emigrări.) Poliția din Budapesta a pus érași mâna pe o mulțime de emigranți din Ungaria, cari au voit să se așeze în America. Din partea dintre ei au avut pasapôrte false, alții sunt obligați la serviciul militar. După naționalitate sunt unguri și croați.

* (Desgropări în Muntenegru.) Precum se scrie din Cetinie, principele Nichita de muntenegru a pus să sape la Podgorița și s'au și aflat o mulțime de anticuități de pe timpul lui Dioclețian.

* (Urmări ale beției.) Din districtul Năsăudului i se împărtășesc „Gaz. Transilvaniei” următoarele sciri înfiorătoare: Femeia Irina Ioan Natul din comuna Telciu, fiind obiceia cu beutura vinarsului, în 28 Februarie s'era se îmbată și se culcă singură în casă. După ce adormi, doi purcei, ce-i avea în casă, i au mâncat urechile de tot, asemenea nasul, buzele și fața fără ca să fi simțit ceva. O altă femeie din Telciu, fiind asemenea bêtă de vinars, a cădut din podul grașdului, rânindu și fața așa, încât în viața ei de curva va trăi, va fi schiolodită. În fine tot în comuna acésta o tineră nevastă, care încă suferă de acésta afurisită bôlă, lățită prin cărciumarii jidovi, a nebunit. Altmintrelea e de însemnat, că în nefericita comună Telciu câte familii jidovesci sunt, tot atâtea crișme sau deschis, cu toate că statutul comitatens privitor la acestea nu iertă, decât cel mult 3 cărciume într'o comună.

Éta, acesteia sunt rôdele spurcatei patimi a beției! Când ôre vor scîi cei stăpâniți de patima beției ca din asemeni și alte nenumărate urmări înfricoșate ale ei, să tragă învêțeturile de lipsă, să se scape de jugul acestei patimi diavolesci, să nu mai îmbogățescă pe atâtea lipitori jidovesci, ci să facă asemenea bravilor sciuri, români din Bucium, cari după cum se împărtășesc, au sciunt să se facă stăpâni pe patimile lor și să facă legătură de a nu mai bé. Numai voință tare și toate se pot face.

Academia română.

Sesiunea generală din anul 1890.

Programa lucrărilor.

1. Raportul secretariului general despre activitatea academiei în anul 1889—90.
2. Alegerea comisiunei pentru esaminarea lucrărilor făcute în anul 1889—90.
3. Alegerea comisiunei financiare pentru cercetarea compturilor pe anul 1889—90 și pentru formarea bugetului pe 1890—91.
4. Raportul comisiunei însărcinate cu împărțirea cărților didactice din fondul Ioan Fétu, în 1889.
5. Raportul comisiunei permanente a bibliotecii.
6. Raportul comisiunei însărcinate cu cercetarea publicațiunilor prezentate la concursul premiului Năsturel-Herescu de 4,000 lei și Lazăr de 5,000 lei, și cu cercetarea invențiunilor științifice prezentate la concursul premiilor Lazăr.
7. Raportul comisiunei însărcinate cu cercetarea manuscrisului „Analele Cădule române” prezentat la concursul premiului Eliade-Rădulescu de 4,000 lei și Lazăr de 5,000 lei, și cu cercetarea invențiunilor științifice prezentate la concursul premiilor Lazăr.
8. Raportul comisiunei pentru cercetarea cărților didactice prezentate la concursul premiului Asociațiunei Craiovene pentru înaintarea învățământului public de 1,500 lei pe 1890.

9. Raportul comisiunei financiare asupra compturilor pe 1889—90.

10. Raportul comisiunei însărcinate cu esaminarea lucrărilor făcute în 1889—90.

11. Raportul comisiunei însărcinate cu facerea esplotărilor dela Cucuteni.

12. Alegerea de doi membri ai academiei în secțiunea literară în locul răposatilor G. M. Fontanin și T. Cipariu.

13. Alegerea secretariului secțiunei literare pe 7 ani (1890—1897).

14. Alegeri de membri onorari și corespondenți.

15. Determinarea concursurilor, cari sunt a se publica pentru premiul Neuschotz de câte 1,500 lei pe 1891, 1893.

16. Cestiunea ortografiei. scrierea lui *u* mut final.

17. Alegerea comisiunei de 9 membri pentru cercetarea publicațiunilor cari se vor prezenta la concursul premiului Năsturel-Herescu de 4,000 lei și al premiului Eliade-Rădulescu de 5,000 lei, pentru 1891.

18. Alegerea comisiunei care va cercetă manuscrisurile cari se vor prezenta la concursul premiului Alesandru Ioan Cuza de 10,000 lei, pentru 1891, asupra subiectului: „Istoria românilor dela Aurelian până la fundarea principatelor”.

19. Alegerea comisiunei, care va esamina lucrările cari se vor prezenta la concursul premiului G. San-Marin, de 1,500 lei, pentru 1891, asupra subiectului: „Considerațiuni asupra comerțului României în țările străine atât la Orient cât și la Occident, începând cu secolul XVI-lea până la anul 1860”.

20. Alegerea comisiunei care va esamina lucrările cari se vor prezenta la concursul premiului Lazăr de 5,000 lei, pentru 1891, asupra subiectului: „Igienă țeranului român etc.”

21. Alegerea comisiunei pentru premiul Neuschotz de 1,500 lei, pentru 1891.

22. Formarea bugetului pentru anul 1890—91.

23. Alegerea președinților și vice-președinți secțiunilor (Art. 14 Statute).

24. Alegerea delegațiunei pentru anul 1890—91.

25. Raportul secretariului general asupra lucrărilor Academiei în sesiunea generală din 1890.

Program

pentru al treilea târg de vite de prăsilă periodic subvenționat de comitatul Sibiu ce se va ține la Sibiu Marți în 29 Aprile 1890.

1. Pentru ridicarea prăsierei de vite și pentru înlesnirea vânderei se arangază la Sibiu în 29 Aprile a. c. un târg de vite de prăsilă subvenționat de comitatul Sibiu. La acest târg se vor împărți premii și diplome de laudă.

2. Târgul de vite de prăsilă din ést an se estinde numa asupra vitelor cornute (bovine) cu eschiderea bivoliilor și se vor admite vite de prăsilă, ce aparțin următoarelor rase:

- a) bovine de rasa indigenă;
- b) bovine de rasa pincigauă și anume:

1. rasă curată.

2. incrușișeri cu bovine din rasa indigenă încât aceste au notele caracteristice ale incrușișerii cu rasa pincigauă. Boi și corcitură a căror descendență din rasa pincigauă nu se poate cunoște sigur, sunt eschise.

3. Timpul și locul târgului: Târgul se va ține cu ocaziunea târgului de vite de primăvară și anume Marți în 29 Aprile a. c. pe locul anume destinat în târgul de vite în Sibiu.

Târgul se deschide în 29 Aprile la 8 ore dimineața și se va închide la 4 ore după amăzi. Împărțirea premiilor va ére loc la 12 ore din zi. Înainte de încheierea premiilor nu este permis decât cu învoierea de în mod excepțional de comitet, a scôte vitele din târg.

4. Primirea vitelor se face în 28 Aprile în decursul înaintea amăzi dela 8 ore dimineața incolo. La 1 oră d. a. primirea se încheie.

În ziua primirii vitele trebuie ținute până la 5 ore d. a. la locul destinat. În acest timp juriul face clasificarea vitelor. În ziua primirii este interzisă înțrarea publicului pe piața târgului și ori-ce târgueli.

În ziua târgului adică la 29 Aprile urméză mănarea vitelor între ôrele 7 și 8 dimineața și numai acele vite au permisuniunea înțrării, care au fost admise în ziua premergătoare.

5. Vitele din Sibiu sunt a se mână preste podul cătră ulița lungă; vitele din afară se mână pe lângă drumul la târgul de cai.

Mânatul vitelor la târg și dela târg rămâne în grija proprietarilor și se face pe cheltuélă și în risicul lor.

Fie-care vită se fie însoțită de pasportul recerut și încât e posibil de dovada vârstei și de un certificat, din care este evident, că vită se află ¼ an în posesiunea esponentului.

7. Anunțarea înainte a vitelor de espus este recomandabilă însă nu condiționează admiterea. Anunțarea se face pe formulării edate de comitet; formulările se găsece la toate primăriile din comitat. Anunțarea în deplinită încă nu îndreptășce admiterea vitei la târg.

8. Admiterea la târg. Despre admiterea unei vite decide în fața locului comitetul numit în ziua primirii (28 Aprile). Admiterea se condiționează de facultatea vitei preste tot a fi aptă la prăsilă, de lipsă scăderii deosebite, de curățenie și de îngrășirea, ce i-s'a dat mai ales. În contra hotărârii pentru admitere sau pentru refuzare nu încape recurs.

În cazul admiterei fie-care vită se însemnă cu numărul locațiunei și numai la locul designat pôte ea să fie postată. La același loc trebuie să se posteze și în ziua târgului.

(Va urma).

Loterie.

Sâmbătă în 15 Martiu 1890.

Timișóra:	36	47	10	33	83
Viena:	71	2	43	21	1

Cancelaria Negruțiu

în Gherla — Szamos-Ujvár — Transilvania

deschide abonament pe anul 1890

la

„**Amicul Familiei.**“ Diariu beletristic și enciclopedic-literariu — cu ilustrațiuni. — Cursul XIII. — Apare în 1 și 15 și a luni în numeri câte de 2—3 côle cu ilustrațiuni frumoșe; și publică articlii sociali, poesii, povești, piese teatrale ș. a.; — mai departe tractează cestiuni literare și științifice cu reflecțiune la cerințele vieții practice; apoi petrece cu atențiune viața socială a românilor de pretutindenă, precum și a celorlalte populațiuni din patriă, și străinătate; și prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte o oră plăcută familiei strivite de grigile vieții; și preste tot nisuesce a întinde tuturor indivișilor din familie o petrecere nobilă și instructivă. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl., pentru România și străinătate 10 franci — lei, plătibili și în bilete de bancă ori marce postali.

„**Prețul Român.**“ Diariu bisericesc, scolastic și literariu — cu ilustrațiuni. — Cursul XV. — Apare în broșuri lunare câte de 2½—3½ côle; și publică portretele și biografiile arhierilor și preoșilor mai distinși, precum și alte portrete și ilustrațiuni, — mai departe articlii din sfera tuturor științelor teologice și între aceștia mulțime de predice pre Dumineci, sêrbători și diverse ocașuni, mai ales funebrale, — apoi studii pedagogice-didactice și științifice-literari; și în urmă tot soiul de amênunte și sciri cu preferința celor din sfera bisericescă, scolastică și literară. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl. — pentru România 10 franci — lei, plătibili și în bilete de bancă ori marce postali.

— **Colectanții primesc gratis tot al patrulea exemplariu.** —

— **Numeri de probă se trimit gratis ori-cui cere.** —

Tot de aici se mai pot procura și următoarele cărți din editura proprie:

Renascerea limbii românești în vorbire și scriere învederită și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op. complet). Broșura I. II și III. Prețul broș. I. II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Toate trei împreună 1 fl.

Merinde dela scôlă, sau învățături pentru popor, culese din diariul unui scolaru de Dr. Georgiu Popa. — Opul acesta, pentru povățuirile lui valoroșe, are sê ocupe un loc de frunte în bibliotecile noastre populare. Dl autor a avut nimerita idee, de a publica prin opul de față un diariu de scôlă, ce și-l făcuse ca elev de anul I. al scôlei populare superioare din Câmpeni, va se dîcă, pe când era în al 4-lea an de scôlă. În acest diariu se cuprind diferite impresiuni din copilărie, atât din scôlă cât și afară de scôlă: o colecție bogată de diferite povățuiri primite dela învățătorii seu, pe cari autorul le-a prelucrat și dezvoltat cu multă îngrijire. Cele mai fundamentale principii cu privire la morală, religiune, naționalitate, igienă, economie, istorie etc. etc. se află în acest op, așa, că singur numai câteva din cele 32 capitule, cum ar fi d. e. capitulul despre fumăt, despre curățirea trupului etc. ar fi de ajuns pentru a merita sê nu lipsescă din nici o bibliotecă populară românească. Opul cuprinde 289 pag. 8°. — Prețul unui esempl. cu porto-francat e 1 fl. 10 cr.

Barbu cobzariul. Novela originală de Emilia Lungu. Prețul 15 cr.

Puterea amorului. Novela de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 20 cr.

Idealul pierdut. Novela originală de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 15 cr.

Opera unui om de bine. Novela originală. — Continuarea novej: „Idealul pierdut“ — de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 15 cr.

Miseriile sociale. Novela de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 20 cr.

Fântâna dorului. Novela populară de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Codrean craiul codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Ultimul sîchastriu. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Bunica și nepoșelul. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé de G. Simu. Prețul 10 cr.

Probitatea în copilărie. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé. Prețul 10 cr.

El trebuie sê se însore. Novela de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțiu. Prețul 25 cr.

Branda sau nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoș. Novela istorică națională. Prețul 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco. Prețul 30 cr.

Herman și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morariu. Prețul 50 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragedie în 5 acte, după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută prin Vincențiu Nicôra, prof. gimnas. — Cu portretul M. S. Regina României. Prețul 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețul redus (dela 1 fl. 20 cr. la) 60 cr.

Trandafiri și vioarele, poesii populare culese de Ioan Pop Reteganul. Un volum din 14 coale. Prețul 60 cr.

Tesaurul dela Petrósa sau Cloșca cu puii ei de aur. Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețul 20 cr.

Biblioteca Sătenuului Român. Cartea III. IV. cuprind materii foarte interesante și amuzante. Prețul de ambele 50 cr.; — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. cuprinde materii foarte interesante și amuzante. Prețul 30 cr.

Colectă de rețete din economie, industrie, comerț și chemie. Prețul 50 cr.

Economia pentru scôlele populare de T. Roșu. Ed. II. Prețul 30 cr.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la români de D. V. Gr. Borogovan. Prețul 15 cr.

Manual de gramatica limbii române pentru scôlele populare în trei cursuri de Maxim Pop profesor la gimnaziul din Năsêud. — Manual aprobat prin Ministerul de culte și instrucțiune publică cu rescriptul de datul 26 Aprilie 1886 Nr. 13193. — Prețul 30 cr.

Nu me uita. Colecțiune de versuri funebrale, urmate de iertăciuni, epitafe ș. a. Prețul 50 cr.

Catechese pentru pruncii scolari din scôlele populare. După George Mey, preot în Schwörzkirch din diecesa de Rotenburg de Titu Budu, paroch gr. cat. în Sat-Sugatag, protopopul distr. Mara, adm. Vicarial a Maramureșului etc. etc. Edițiunea I. Prețul unui esemplariu cu porto francat 1 fl. 05 cr.

Din trecutul Silvaniei. Legendă de Victor Russu. Prețul unui esemplariu cu porto francat 1 fl. 05 cr.

Prin mörte la victoriă. Comediă într'un act. A. Cotzbecu localisată de Irina Sonea n. Bogdan. Prețul unui esemplariu 10 cr.

Influința mândriei. Novela de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul unui esemplariu 30 cr.

Carte conducătoare la propunerea calculărei în scôla populară pentru învățători și preparanși. Broș. I. scrisă de Gavril Trif, profesor preparandial. Prețul 80 cr.

Cuvântări bisericesci la tôte sêrbătorile de preste an de Ión Papiu. — Un volum de preste 24 côle 8° mare, papir fin. — Numele dlui I. Papiu este mult-mai binecunoscut clerului român, decât sê fie de lipsă a mai racomanda acest nou product al d-sale. Clerul român a învățat a i aprețui scrierile d-sale pentru însemnata lor valoare literară. Noul tom de predici întrece încă tôte volumurile de predici edate până acum, prin întocmirea sa, — avênd o notiță istorică la fie-care sêrbătoare, — care arêta timpul întroducerei, fazele prin cari a trecut și modul cum s'a stabilit respectiva sêrbătoare. — Prețul unui esemplariu cu porto francat e 2 fl. v. a.

Cuvântări funebrale și iertăciuni pentru diferite casuri de mörte, întocmite de Ión Papiu. — Acest volum de preste 24 côle cuprinde: 8 cuvântări acomodate pentru ori-ce casuri ordinare de mörte, 4 pentru casuri ordinare de mörte întemplate în timpuri diferite ale anului, 10 la casuri ordinare însă mai speciali de mörte, 4 la înmormântarea ômenilor bêtrâni, 5 la înmormântarea pruncilor, tinerilor și a junilor, 9 la casuri de mörte speciali; — apoi pe mai bine de patru côle urmêză o mulțime de iertăciuni precedate de o întroducere generală în iertăciuni, și anume: 1 iertăciunile bărbatului dela muier, 2 — a muierii dela bărbat, 3 — a părintelui dela fi, 4 — mamei dela fi, 5 — a fiilor dela părinți, 6 — a fratelui sau surorii dela frați și surori, 7 — a nepoșilor dela moși, mōșe, bun, bune, străbuni, străbune, 8 — a nepoșilor dela unchi și mătușe, 9 — dela nêmuri și consângeni mai depărtați, 10 — dela consoși de aceeași ocupațiune, 11 — dela binefăcători, amici, cunoscuți și dela toți creștinii adunați. Recomandăm clerului român acest bogat volum de cuvântări funebrale și iertăciuni lucrate amêsurat tuturor cerințelor preoșmei fungente la casuri funebrale. — Prețul unui esemplariu spedit franco e 2 fl. v. a.

Cuvântări bisericesci. Tom III, scrise de Ión Papiu. — Acest tom cuprinde predici pe Dumineci și se estinde pe 12 côle 8° mare. — Prețul unui esemplariu spedit franco e 1 fl. v. a.

Orientele catolic sau concordanțele tradițiunei, în douê limbi — română și latină tractează despre primatul bisericii și se estinde pe 22 côle 8° mare. Scrisă de Ión Papiu. — Opul acesta a fost recesant favoritoriu și lăudat și de foile străine. — Prețul unui esemplariu spedit franco e numai 1 fl. 50.

Rezultatele filosofiei sau cunoscințele cele mai de frunte despre natura spirituală a omului, despre relațiunile și scopul lui espuse în mod popular de profesorul Dr. Ioșif Frapporti și prelucrate în traducere liberă (cu facultate dela autorul) de Ión Papiu. — Acest op, care se estinde pe 11 côle 8° e foarte acomodat ca premiu pentru cei ce absolvă scôla populară, se vinde cu prețul numai de 50 cr., esemplariul spedit franco.

Manual catehetic pentru primii ani scolastici, prelucrat după I. A. Fritz de Basiliu Rașiu, fost profesor de s. scriptură, catehetică și metodică în seminariul archidieceșan din Blaș, actualminte vicariu archiepiscopesc în Făgăraș. — Acest op de mare însemnătate pentru literatura cat chetică română este o prelucrare liberă, schimbând unele aplicări practice cu altele re erate de relațiunile și lipsele băeșilor nostri, ér ceremoniele bisericesci, înlocuindu-le cu cele prescise și usitate în biserica noastră română. În note se arată și procederea, ce are sê o observe catechetul față cu discipulii sei. Acesta scriere are sê fie un îndreptariu în mâna catecheșilor, învățătorilor și a părinșilor la instrucțiunea religioșă-morală, ce au sê o dea micilor băeșii. — Prețul unui esemplariu din acest op, — care pörta clausula aprobărei, Prea ven. Ordinariat metropolitan din Blaș și care cuprinde 222 pag. 8°, avênd mai multe poesii în text, — esemplariu 1 fl. v. a.

Omiliile celui dintru sfinți parintelui nostru Ión Gură-de-aur la epistolele sfântului post. Paul cătră Tit și Filemon. Traduse de Constantin Morariu. Prețul unui esemplariu cu porto francat e 60 cr.

Dumneșcesca Liturghie, a celui dintru sânti parintelui nostru Ión Chrysostom, compusă din operele aceluși sânt parinte de Ión Boroș paroch gr. cat. și ases. consist. Prețul unui esemplariu cu porto francat e 40 cr.

Cele mai eftine cărți de rugăciuni:

Mărgăritariul sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesci foarte frumos ilustrată. Prețul unui esemplariu broșurat e 40 cr., legat 50 cr., legat în pânză 80 cr., legat mai fin 1 fl., legat în piele 1 fl. 30 cr., în legătură de lux 1.50—2.50.

Micul Mărgăritariu sufletesc. Cărticică de rugăciuni și cântări bisericesci — frumos ilustrată, pentru pruncii scolari de ambe secsele. Prețul unui esemplariu broșurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26.

Cărticică de rugăciuni și cântări pentru pruncii scolari de ambe secsele. Cu mai multe icône frumoșe. Prețul unui esemplariu e 10 cr.; 50 = 3 fl.; 100 = 5 fl.

Visul Prea sântei Vergure Maria a Născătorei de D-șeu urmat de mai multe rugăciuni frumoșe. Cu icône frumoșe. Prețul unui esemplariu legat și spedit franco e 12 cr., 50 esemplare 5 fl., 100 esemplare 9 fl. v. a.

Epistolia D. N. Iisus Christos. Prețul unui esemplariu legat și spedit franco e 15 cr. 50 esempl. 6 fl., 100 esempl. 10 fl. v. a. [8] 40—50

A se adresă la „Cancelaria Negruțiu“ în Gherla — S.-Ujvár — Transilvania, unde se cumperă acții dela bance cu prețurile cele mai bune.